Jeugdboek van Herman Hennep over drugsproblematiek

ORANJESTAD — Hebben boeken invloed? Kan lezen van iemand een beter of een slechter mens maken? Vroeger dacht de kerk van wel en propageerde goede boeken en bestreed de slechte lectuur te vuur en te zwaard. Met het geïsoleerde Papiamento lukte dat de katholieken aardig, omdat de kerk daar invloed op had, maar met Spaanse, Nederlandse, Engelse en Franse boeken was dat een stuk moeilijker.

door Wim Rutgers

Tegenwoordig zijn we wat minder overtuigd van de al dan niet positieve of negatieve invloed van lectuur en literatuur, maar in de jeugdliteratuur lijkt het debat nog steeds aanwezig. Zo claimen onderwijskundigen de jeugdliteratuur nogal eens als onderdeel van hun vakgebied, waarbij ze de pedagogische waarde of onwaarde laten prevaleren boven het literaire niveau. Ook schrijvers denken met hun boek het goede doel te kunnen en te moeten dienen. Daar is niets op tegen, als dat maar in een goed vertelt verhaal gebeurt.

Na zijn eerste jeugdboek, *Buscando Felicidad* (2002), heeft de Arubaanse auteur Herman 'Manchi' Hennep nu een tweede jeugdroman uitgegeven onder de titel *Tres diferente ruta*. Het eerste beschreef de relatie tussen twee jonge mensen die dreigde stuk te lopen op diverse intriges en penibele situaties. De twee 'kregen' elkaar ten slotte toch, ondanks hun verschillen, omdat ze beiden zowel onderling als met hun ouders en opvoeders open gesprekken konden voeren en elkaar hun problemen zonder omwegen konden voorleggen. Terwijl de relaties tussen kinderen en ouders in de Nederlandstalige jeugdboeken van een paar decennia eerder, zoals in Desiree Correa's *Mosa's eiland* en Richard Piternella's *Niet huilen bij de zee*, stuk liepen op gebrek aan contact en openlijke gesprekken, wees Hennep in *Buscando Felicidad* juist op het belang van openheid en een wederzijdse vertrouwensrelatie. Dat hij daarbij het incesttaboe niet uit de weg ging, pleitte voor zijn eerlijkheid als auteur. Jonge lezers waardeerden dit taboedoorbrekende thema en lazen zo bovendien impliciet over de pedagogische waarde van een open communicatie. De conclusie is duidelijk: Hennep publiceerde een waardevol jeugdboek omdat het naast het pedagogische criterium aan het literaire voldeed door zijn thema origineel en adequaat uit te werken.

Met *Tres diferente ruta* heeft Hennep opnieuw een actueel jongerenthema naar voren gebracht, namelijk het drugsprobleem, en het is er hem in zijn verhaal om te doen de jongeren een duidelijke keuzemogelijkheid te bieden. Drie jongeren, twee jongens en een meisje, die op drie totaal verschillende wijzen door hun ouders verwaarloosd worden, gaan alle drie het verkeerde pad op. Ze lopen van huis weg en komen op straat in aanraking met minder fraaie vrienden en zaken die hen op de weg van kwaad naar erger brengen. Jeremy's vader drinkt en slaat zijn vrouw, de ouders van Roy hebben het zo druk met hun carrière en maatschappelijk succes dat ze totaal geen aandacht hebben voor hun opgroeiende zoon. Rita wordt geadopteerd omdat haar moeder niet voor haar kan zorgen. Als het adoptief echtpaar zelf toch kinderen krijgt, betekent dat het einde voor Rita.

Het heeft geen zin hier elk van de drie verhaaldraden tot in detail te volgen. Door hulp van een oude vrouw en zijn oma lukt het Jeremy ten slotte uit zijn uitzichtloze leven te treden. Hij gaat naar SAMBA, dat uitgebreid beschreven wordt. Roy is onverbeterlijk, maar het meest tragisch blijkt het meisje Rita, dat als choller en drugsverslaafde ook nog aids oploopt en zich met een overdosis van haar leven en lijden verlost. Dat ze op haar beurt een kind achterlaat, zoals haar moeder haar indertijd afstond, krijgt een positief einde omdat deze moeder nu alsnog haar kleindochter opvangt en opvoedt.

PEDAGOGISCH DOEL

Vanaf de proloog maakt Hennep er geen geheim van dat hij zijn verhaal met een pedagogisch doel aan de lezer aanbiedt: "Ta mi deseo pa tanto hoben como adulto, ora lesa e buki aki, haya un tiki mas informacion con pa preveni, cu nan yiu, ora bin den contacto cu droga, no sa kico pa haci."

De drie door Hennep beschreven jongeren hebben maar weinig schoolse opvoeding genoten omdat ze de school alle drie vroegtijdig verlaten. Nu het Papiamento als vak ook in het voortgezet onderwijs van Aruba wordt gegeven, vraagt dat voldoende leesstof. Juist voor jongeren in die leeftijdsfase is er een groot gebrek aan Papiamentstalige boeken die hen aanspreken. *Tres diferente ruta* verdient een vaste plaats in de ciclo basico en EPB, niet alleen omdat het zulke opvoedende kwaliteiten bezit, maar meer nog omdat de auteur er ook in zijn tweede jeugdboek in is geslaagd een afwisselende verhaalstructuur te scheppen en het pedagogisch bedoelde thema tot een goed leesbaar en interessant verhaal te componeren.

Herman 'Manchi' I. Hennep:
Tres diferente ruta
153 pagina's
ISBN 99904 926 9 7